

Številka: 03201-13/2020

Datum: 10. 11. 2020

Svetnicam in svetnikom Občinskega sveta Občine Hoče-Slivnica

Zadeva: 18. korespondenčna seja Občinskega sveta Občine Hoče-Slivnica

Spoštovane svetnice in spoštovani svetniki,

v glasovanje na 18. korespondenčni seji Občinskega sveta občine Hoče-Slivnica podajamo naslednji predlog:

Spoštovane svetnice in spoštovani svetniki, v glasovanje na 18. korespondenčni seji Občinskega sveta občine Hoče-Slivnica podajamo naslednji predlog:

1. PREDLOG SKLEPA ŠT. 1

Občinski svet občine Hoče-Slivnica se seznanja z dopisom Boštjana Koritnika, ministra za javno upravo, številka 042-3/2020-12 z dne 05.11.2020 in meni, da se z Odlokom o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico izvršujejo pristojnosti občine na podlagi Ustave Republike Slovenije v času COVID 19 na način, da ni **škodljivih posledice za zdravje ali življenje ljudi**, da ne nastane **večja gospodarska škoda**, ali pa bi izvrševanje takega akta pomenilo kršitev z ustavo in zakonom zagotovljenih **pravic in svoboščin občanov**.

2. PREDLOG SKLEPA ŠT. 2

Občinski svet občine Hoče-Slivnica pričakuje, da **minister za javno upravo ponovno preuči argumente in dejstva ter prekliče mnenje o nezakonnosti Odloka o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico** in s tem omogoči, da Ministrstvo za notranje zadeve izvaja zakonite obveznosti po Zakonu o evidenci volilne pravice in Občinski volilni komisiji občine Hoče-Slivnica preda volilni imenik, ki bo omogočil izvedbo svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico.

3. PREDLOG SKLEPA ŠT. 3

Občinski svet občine Hoče-Slivnica zahteva, da v kolikor minister za javno upravo ne prekliče mnenja o nezakonnosti referenduma, odločanje za zakonitosti izvedbe svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico **nemudoma predloži Ustavnemu sodišču** v skladu z četrtem odstavkom 88.a in drugim odstavkom 89. člena Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2).

OBRAZLOŽITVE K PREDLAGANIM TOČKAM:

Občina Hoče-Slivnica je dne 06.11.2020 prejela dopis MJU - Ministrstva za javno upravo (**Svetovalni referendum s posebno e-glasovnico v Občini Hoče-Slivnica - OPO-ZORILO**) s katerim **predlagajo:**

1. da župan predlaga občinskemu svetu v sprejem splošni akt o razveljavitvi Odloka o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico o vprašanju ali
2. da občinski svet dopolni Odlok o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico tako, da bo klasična izvedba glasovanja.

V kolikor občinski svet v roku 8 dni ne bo razveljavil Odloka o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico ali ga ne bo spremenil, da bo izveden na način, ki **v času epidemije COVID 19 dokazano ogroža zdravje ljudi** (pri klasični izvedbi referenduma prihaja do velikega števila stikov med prebivalci) bo Ministrstvo za javno upravo:

1. na podlagi 64. člena Zakona o državni upravi **predlagalo vladi, da zahteva začetek postopka pred Ustavnim sodiščem** za oceno skladnosti predpisa lokalne skupnosti z ustavo oziroma zakonom.
2. v skladu z 88.a členom Zakona o lokalni skupnosti **predlagalo Ustavnemu sodišču, da zadrži izvrševanje splošnega akta občine, za katerega ministrstvo oziroma vlada meni**, da bi z njegovo izvršitvijo lahko nastale večje motnje v izvrševanju nalog občine in bi zato nastale:
 - **škodljive posledice za zdravje ali življenje ljudi**, ali
 - **večja gospodarska škoda**, ali
 - pa bi izvrševanje takega akta pomenilo kršitev z ustavo in zakonom zagotovljenih **pravic in svoboščin občanov**.

Hkrati z dopisom Ministrstva za javno upravo je občina Hoče Slivnica dne 06.11.2020, prejela dopis MNZ - **Ministrstva za notranje zadeve, ki je sporočilo, da na podlagi mnenja Ministrstva za javno upravo ne bodo izvajali aktivnosti volilnih opravil** po Zakonu o evidenci volilne pravice oz. da občini Hoče-Slivnica ne bodo posredovali volilnega imenika.

Načeloma državni organi zagotavljajo ustrezno sodelovanje, medsebojno obveščanje in strokovno pomoč organom občin, zato je občinska uprava predlagano rešitev v presojo in pomoč pri izvedbi pilotnega svetovalnega referenduma z e-glasovnico posredovala na; (1) Državno volilno komisijo Republike Slovenije; (2) Ministrstvo za javno upravo; (3) Ministrstvo za notranje zadeve; (4) Državni zbor Republike Slovenije; (5) Državni svet Republike Slovenije; (6) Informacijskemu pooblaščenca RS.

V želji iskanja rešitev je občinska uprava vodila konstruktivni dialog, kot je razvidno iz dokumenta Kronologija in prilog temu dopisu. Tekom procesa iskanja rešitev je občinska uprava prejela sledeče odgovore, stališča in mnenja, ki so na kratko povzeti v spodnji preglednici, obširneje pa v dopisih deležnikov, ki so priloženi:

Deležniki	Mnenje, stališče
20.04.2020 Državna volilna komisija Republike Slovenije	Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) govori o posvetovalnem referendumu in ne svetovalnem. Menimo, da predlagana rešitev ne bi bila skladna z ZRLI in takšnega izražanja volje ljudi ni mogoče šteti za referendum.
22.04.2020	Ocenjujem, da namen, za katerega se glasovanje izvaja, torej za izbiro poštne številke, je e-glasovanje ustrezen način

Dr. Jurij Toplak, pravni strokovnjak za volilne sisteme	izražanja javne volje. Občina taka glasovanja lahko izvaja na podlagi ustavne pravice.
14.05.2020 Informacijski pooblaščenec	<p>IP se ne more opredeljevati glede konkretnih rešitev ali predlagati izvedbene načine (po)svetovalnih referendumov.</p> <p>IP bo presojal način izvedbe e-glasovanja, ko bo znan odgovor na predhodno vprašanje glede dopustnosti izvedbe e-svetovalnega referenduma.</p> <p>IP predlaga, da se s tem vprašanjem Občina predhodno obrne na Ministrstvo za notranje zadeve oziroma Državni zbor RS.</p>
15.07.2020 Ministrstvo za javno upravo	<p>Zakonodaja RS namreč ne ureja oz. dopušča, da bi Občina lahko posegala v pristojnost Pošte Slovenije pri ureditvi oznak. Razpis svetovalnega referenduma, bi bil v primeru, da bi občina posegla v zakonsko pristojnost Pošte Slovenije zaradi pomanjkanja bistvenega zakonskega pojoja – da gre za vsebino iz pristojnosti občinskega sveta-nezakonit.</p> <p>Glede predlagane elektronske oblike svetovalnih referendumov o vprašanjih, ki zadevajo prebivalce občine, to je tistih, ki jih občina lahko ureja samostojno pa je z vidika trenutnih razmer, ki jih je povzročil COVID-19, ocenjujemo s pridržkom.</p> <p>Občina drugih oblik glasovanja na svetovalnih referendumih, dokler ni zakonske podlage za e-glasovanje, ne more uvesti.</p>
31.08.2020 Državni zbor Republike Slovenije	DZ, ni pristojen za razlago pozitivne zakonodaje, razen kadar gre za sprejem avtentične razlage zakona, ki pa jo lahko predlaga vsak, ki lahko predlaga zakon (vlada, državni svet, vsak poslanec ali najmanj 5000 volivcev). V drugih primerih sta za razlago pristojna izvršna oziroma sodna veja oblasti, vsaka v okviru svojih pristojnosti.
9.9.2020 Ministrstvo za javno upravo	Vsebinsko je vaša prošnja identična prošnji za podporo izvedbi e-svetovalnega referenduma, ki jo je dne 7.7.2020 vložila Skupnost občin Slovenije, zato se pri odgovoru nanjo v celoti sklicujemo na naše mnenje, podano z dopisom pod št. 042-3/2020-2 z dne 15. 7. 2020.
02.11.2020 Ministrstvo za notranje zadeve	Izvajanje Odloka o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico v Občini Hoče-Slivnica – zaprosilo za stališče
02.11.2020 Državna volilna komisija Republike Slovenije	Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) govori o posvetovalnem referendumu in ne svetovalnem. Menimo, da predlagana rešitev ne bi bila skladna z ZRLI in takšnega izražanja volje ljudi ni mogoče šteti za referendum.

5.11.2020 Prejeto 6.11.2020 Ministrstvo za notranje zadeve	Na podlagi dopisa št. 042-3/2020-11, z dne 2.11.2020 iz katerega izhaja, da za izvedbo svetovalnega referendumu ni zakonske podlage, aktivnosti izvajanja volilnih opravil po Zakonu o evidenci volilne pravice ne bomo izvajali.
5.11.2020 Ministrstvo za javno upravo	<p>Predlagamo, da župan v 8. dneh predlaga občinskemu svetu v sprejem splošni akt o razveljavitvi Odloka o razpisu svetovalnega referendumu s posebno e- glasovnico o vprašanju ali ga dopolni tako, da glasovanje na z zakonom nedovoljen način ne bo izvedeno.</p> <p>V nasprotnem primeru sledi stopnjevanje ukrepov, določenih v tretjem in četrtem odstavku 88.a člena ZLS.</p>

Ministrstvo za javno upravo, v dopisu, ki ga je občina prejela 6.11.2020, navaja, da je podalo 9.9.2020 odgovor, ki jasno izraža stališče ministrstva, da ni zakonske podlage za e-glasovanje in ga občina zato ne more izvesti. Stališče, ki so ga posredovali je sledeče:

- a. **menijo, da je občina nima zakonske osnove za preverjanje volje ljudi glede poštno številke, ker je to v pristojnosti Pošte Slovenije.** Citiramo stališče ministrstva: **»Zakonodaja RS namreč ne ureja oz. dopušča poseganja v pristojnost Pošte Slovenije pri ureditvi oznak. Razpis svetovalnega referendumu, bi bil zaradi pomanjkanja bistvenega zakonskega pogoja – da gre za vsebino iz pristojnosti občinskega sveta-nezakonit.«**
- b. **Mnenje s pridržkom glede elektronske oblike svetovalnega referendumu ter stališče, da občina drugih oblik glasovanja na svetovalnih referendumih, dokler ni zakonske podlage za e-glasovanje, ne more uvesti.** Citiramo stališče ministrstva: **»Glede predlagane elektronske oblike svetovalnih referendumov o vprašanjih, ki zadevajo prebivalce občine, to je tistih, ki jih občina lahko ureja samostojno pa je z vidika trenutnih razmer, ki jih je povzročil COVID-19, OCENJUJEMO S PRIDRŽKOM.«** **»Občina drugih oblik glasovanja na svetovalnih referendumih, dokler ni zakonske podlage za e-glasovanje, ne more uvesti.«**

Po posvetovanju s številnimi pravnimi strokovnjaki, je občinska uprava vztrajala na stališču, da **se s svetovalnim referendumom ne posega v pristojnost Pošte Slovenije**, ker se ugotavljanje volje izvaja ravno zaradi njihovih pričakovanj. Sama odločitev Občinskega sveta Občine Hoče-Slivnica je na podlagi zakonodaje lahko drugačna, kot je izkazana volja ljudi, nič od tega pa pravno ne obvezuje Pošte Slovenije, ki je v izvajanju svojih pooblastil avtonomna. To smo pojasnili tudi Ministrstvu za javno upravo. Prav tako smo utemeljili, da gre v primeru, ko volivci izražajo mnenje o poštni številki za lokalno zadevo, ki jih občina lahko ureja samostojno. Pravna podlaga za takšno stališče je **140. člen Ustave RS**, ki določa: **»V pristojnost občine spadajo lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine«**. Poleg tega **Ustava RS v 9. členu** določa: **»V Sloveniji je zagotovljena lokalna samouprava.«**

Na podlagi **mnenja s pridržkom, ki ni negativno mnenje** in glede na dejstvo, da **občina ni uvedla drugih oblik glasovanja**, kot jih predvideva zakon (splošno

glasovanje, predčasno glasovanje, glasovanje po pošti, glasovanje na domu) **smo nadaljevali s postopkom**, saj smo menili, da je svetovalni referendum s posebno e-glasovnico skladen z ustavnim načelom sorazmernosti in, da je glede na razmere COVID 19 primerna rešitev, ker:

- je v času korona krize običajno glasovanje z zdravstvenega vidika nevarno in neizvedljivo, e-glasovanje pa je z zdravstvenega vidika varno in je izvedljivo.
- gre za posvetovalni in ne obvezujoči referendum.
- gre za lokalno glasovanje, po Ustavi RS pa občina lahko sama ureja vprašanja, ki se tičejo le prebivalcev občine.
- izvedba svetovalnega referenduma z uporabo e-glasovnice **onemogoča škodljive posledice za zdravje ali življenje ljudi**, preprečuje večjo gospodarska škodo ali kršitev z ustavo in zakonom zagotovljenih pravic in svoboščin občanov.

Na tem mestu je potrebno upoštevati **15. člen Ustave RS**, ki določa: »**Človekove pravice in temeljne svoboščine se uresničujejo neposredno na podlagi ustave.** Z zakonom je mogoče predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kadar tako določa ustava, ali če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine. Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta ustava. Zagotovljeni sta sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprave posledic njihove kršitve. **Nobene človekove pravice ali temeljne svoboščine, urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri.**«

Za razumevanje konteksta je pomemben tudi **140. člen Ustave RS**, ki določa: »**V pristojnost občine spadajo lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine.**«

Vse to upoštevamo ob razumni uporabi določb 3. in 30. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ZRLI (Uradni list RS, št. 26/07-uradno prečiščeno besedilo, 6/18-odl. US in 52/20), ker želimo, voditi vse postopke vezane na svetovalni referendum legitimno in legalno. Ob tem je pri razumevanju izvedbe svetovalnega referenduma z e-glasovnico pomembno upoštevati, da volja občanov ne zavezuje občinskih organov, kar pomeni, da svetovalni referendum predstavlja neke vrste anketo javnega mnenja.

Na podlagi mnenja ministra za javno upravo Boštjana Koritnika, da je Odlok o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico nezakonit, je Ministrstvo za notranje zadeve prenehalo izvajati zakonite obveznosti po Zakonu o evidenci volilne pravice in s tem, ko Občinski volilni komisiji občine Hoče-Slivnica noče predati volilnega imenika, **zadržuje izvajanje** Odloka o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico. V kolikor Minister za javno upravo vztraja na mnenju, da je Odlok o razpisu svetovalnega referenduma s posebno e-glasovnico nezakonit in bi z njegovo izvršitvijo lahko nastale večje motnje v izvrševanju nalog občine in bi zato nastale škodljive posledice za zdravje ali življenje ljudi, ali večja gospodarska škoda, ali pa bi izvrševanje takega akta pomenilo kršitev z ustavo in zakonom zagotovljenih pravic in svoboščin občanov **se pričakuje, da ukrepa v skladu z zakonodajo in o zakonitosti odloča Ustavno sodišče RS, kot to predvideva 4 odstavek 88.a in 2 odstavek 89. člena ZLS.**

Verjamemo, da je v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19) in ukrepov vezanih na zajezitev boleznih način kot smo ga zastavili s posebno e-glasovnico, edini način, s katerim se sploh izvede svetovalni referendum in lahko ugotovi volja občanov na legalen in legitimen način, zato predlagamo občinskemu svetu v potrditev sklepe kot so zapisani in dodatno argumentirani s pravnim mnenjem strokovnjaka za volitve prof. dr. Jurija Toplaka, ki je priloženo dopisu. Prof. dr. Jurij Toplak odgovarja na vprašanje: ***Ali Ustava RS omogoča v občini Hoče-Slivnica izvedbo lokalnega posvetovalnega referenduma o poštni številki v času pandemije oziroma epidemije in ukrepov za zajezitev boleznih?*** Prof. dr. Jurij Toplak je podal sledeče pravno mnenje; »Četudi Zakon o referendumu in ljudski iniciativi in Zakon o lokalni samoupravi ne omenjata e-glasovanja, je v času pandemije in ukrepov za zajezitev boleznih ob izpolnjevanju določenih pogojev, ob upoštevanju 9., 15. in 140. člena ustave, mogoče izvesti lokalni svetovalni referendum z e-glasovnicami neposredno na podlagi ustave, ali po 46.b členu Zakona o lokalni samoupravi, četudi zakon e-glasovanja ne omenja. E-glasovanje je ustrezen način izražanja javne volje med pandemijo za namen, za katerega se glasovanje na svetovalnem referendumu po 46.b členu Zakona o lokalni samoupravi izvaja v letu 2020 v občini Hoče-Slivnica, torej za izbiro poštnih številke. Vsekakor občina takšno glasovanje lahko izvede neposredno na podlagi Ustave RS in ustreznih občinskih aktov. V času epidemije in ukrepov za zajezitev boleznih je to tudi edini način, na katerega se referendum lahko izvede. Določbe ZRLI izvedbe referenduma z običajnimi volišči in glasovnicami brez hudega zdravstvenega tveganja ne omogočajo. Dolžnost občine je, da varuje pravice občanov in med epidemijo je pravico do soupravljanja mogoče zaščititi in uresničiti z e-glasovanjem.«

Lepo pozdravljeni.

Pripravila:
Mag. Peter Cokan
Mag. Vanja Jus

OBČINA HOČE-SLIVNICA

ŽUPAN

Dr. Marko SORŠAK, univ. dipl. gosp. inž. l.r.

Poslati:

- vsem svetnicam in svetnikom po e-pošti

Priloga:

- glasovnica